

แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน
บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภовาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร*
MANAGEMENT GUIDELINES FOR SUANHIN BEACH BAN DONG KHAMPHO
PLA LO WARITCHAPHUM DISTRICT SAKONNAKHON PROVINCE

ทินวัฒน์ แสงศิลา

Tinnawat Saengsilasila

เขมณัฐ ภูทองไชย

Khemmanat Pookongchai

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

Udon Thani Rajabhat University, Thailand.

E-mail: 61121152105tinnawat@udru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภовาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร และเพื่อเสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภовาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธีและได้ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน ด้วยวิธีการเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่าง เช่น กลุ่มผู้นำชุมชน กลุ่มผู้ประกอบการ และกลุ่มนักท่องเที่ยว เป็นต้น ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญของหน่วยงานที่ผู้วิจัยเจาะจงคุณสมบัติ เป็นต้น

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน ทั้ง 14 ด้าน ได้แก่ ด้านสาธารณูปโภคโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการรวมกลุ่มของประชาชน ด้านคมนาคมท่องเที่ยว ด้านเข้าถึงบริการ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านบริบทพื้นที่ วิถีชีวิต ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ด้านความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการวางแผน ด้านการดึงดูดนักท่องเที่ยว ด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแนวทาง

* Received: 2 June 2020; Revised: 19 June 2020; Accepted: 23 June 2020

ในการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหินนั้น เป็นการบริหารจัดการโดยชุมชนในด้านต่าง ๆ ของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น ด้านงบประมาณ ด้านสาธารณูปโภค และด้านอบรมให้ความรู้ เป็นต้น ซึ่งมีหน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนให้ชุมชนสามารถดำเนินการได้อย่างเข้มแข็งและเกิดความยั่งยืน ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหินสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ, แหล่งท่องเที่ยว, หาดสวนหิน

ABSTRACT

This research aims to study the conditions of tourism management in Suan Hin Beach Ban Dong Kham Pho, Plalo Sub-District, Waritchaphum District, Sakon Nakhon Province, and to present the model of tourism management in Suan Hin Beach Ban Dong Kham Pho, Pla Lo Sub-District, Waritchaphum District, Sakon Nakhon Province. Use the mixed methods research. There are two-phase research have the followings: phase I, studies of the conditions of tourism management in Suan Hin Beach, using of quantitative research methods with the samples such as; community leaders, entrepreneurs, and tourists etc. Phase II, presents the model of tourism management in Suan Hin Beach, using of qualitative research methods with the target group as the key informants etc.

The results revealed that the studies of the conditions of tourism management in Suan Hin Beach have 14 sides as follow: infrastructure, amenity, group of people, responsibility, communication, accessibility, public relations, life style, cultural conservation, prominence on tourism, environment, planning, attraction, and products which are the intermediate level. Regarding to presenting the model of tourism management in Suan Hin Beach, managed by community-based tourism in several ways, for example; fund budget, public infrastructures, and training etc. Having government agencies support for a strong and sustainable community, and helping Suan Hin Beach is ready for the tourists efficiently in the future.

Keywords: Management, Tourism, Suan Hin Beach

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ถือเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของโลก ในปี 2558 อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลกมีมูลค่ากว่า 7.86 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 9.8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของโลก (Gross Domestic Product: GDP) ในส่วนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไถยนั้น ได้สร้างรายได้กว่า 2.23 ล้านล้านบาท มีมูลค่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกว่าร้อยละ 17 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมสำคัญ ที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ประกอบกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตามสภาวการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไถยจึงต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลก และวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อรักษาและพัฒนาขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศ (กรมการท่องเที่ยว, 2562)

จังหวัดสกลนคร ถือเป็นจังหวัดท่องเที่ยวในระดับเมืองรองของประเทศ ซึ่งมีแนวโน้มการเติบโตด้านการท่องเที่ยวแบบขึ้นบันได มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นโดยลำดับ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาล งานประเพณี เช่น ประเพณีแห่ประสาธตึ้ง งานนมัสการพระธาตุเชิงชุมและหลวงพ่อดงค์แสนงานเทศกาลวันวิสาขบูชา เป็นต้น นอกจากนี้หน่วยงานภาครัฐได้สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยการส่งเสริมและจัดทำเส้นทางบุญไหว้พระ 9 วัด เส้นทางตามรอยหลวงปู่มน (พระอาจารย์มน ภริทตโต) ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้ช่วยกระตุ้นกระแสการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก และสร้างสีสันให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดสกลนคร (สำนักงานจังหวัดสกลนคร, 2561)

เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินโครงการนวัตกรรมขึ้น เพื่อส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยอำเภวาริชภูมิได้ดำเนินการโครงการดังกล่าว ในเขตพื้นที่บ้านดงคำโพธิ์ มีการดำเนินการให้นักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมสักการะอัฐิหลวงปู่มน ที่เจดีย์หลวงปู่มน ชมทิวทัศน์และวิถีชีวิตบริเวณเขื่อนน้ำอูน (หาดสวนหิน) และเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ลูกชิ้นส้มปลา ทอดมันปลาทราย เป็นต้น หลังจากเสร็จสิ้นโครงการนวัตกรรมในช่วงประมาณเดือนตุลาคม 2561 ประชาชนในพื้นที่บ้านดงคำโพธิ์ ได้รวมกลุ่มกันและประสานทางหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว “หาดสวนหิน” หรือ “หาดพัทยาวาริชภูมิ” หรือ “พัทยาสาน” ขึ้น เพื่อพัฒนาสถานที่แห่งนี้ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ที่จังหวัดสกลนคร หลังจากปรับปรุงพัฒนาสถานที่เสร็จแล้ว ได้เปิดให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และได้มีการประชาสัมพันธ์ในช่วงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2562 ส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเป็นอันมาก จนทำให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้เล็งเห็นถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น และได้มี

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจากทุกภาคส่วน เพื่อบริหารจัดการศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ ทั้งด้านร้านอาหาร ร้านค้า ด้านสาธารณูปโภค ด้านการคมนาคม และด้านความปลอดภัย เป็นต้น เนื่องจากการก่อตัวของแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้อยู่ในระยะเริ่มต้น และมีการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งมีจำนวนมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว ทำให้การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน ยังไม่มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ แต่หน่วยงานของรัฐในพื้นที่ ที่เข้ามามีส่วนร่วมตามภารกิจหน้าที่ของหน่วยงาน ยังดำเนินการไม่เป็นรูปธรรม ประกอบกับยังไม่มีการศึกษาวิจัยในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้

จากความเป็นมาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และชุมชน ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ และใช้ประกอบในการของบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทำให้แหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว และเกิดความยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การกระตุ้นเศรษฐกิจจอนุรักษ์ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม และสร้างชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวจังหวัดสกลนครให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interview)

1. วิธีเก็บและรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการบริหารจัดการศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ดำเนินการโดยทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 เสนอแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยนำข้อมูลจากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured interview)

2. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ระยะที่ 1 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ กลุ่มผู้นำชุมชนกลุ่มผู้ประกอบการ ร้านค้า ร้านอาหาร จำนวน 50 คน และกลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวน 400 คน

2.2 ระยะที่ 2 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ของหน่วยงาน ที่ผู้วิจัยเจาะจงคุณสมบัติ จำนวน 10 คน ประกอบด้วยนายอำเภวาริชภูมิ นายกเทศมนตรีตำบลปลาไหล พัฒนาการอำเภวาริชภูมิ พัฒนาการประจำตำบลปลาไหล ท้องถิ่นอำเภวาริชภูมิ ปลัดเทศบาลตำบลปลาไหล ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสกลนคร นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเทศบาลตำบลปลาไหล ผู้ใหญ่บ้านบ้านดงคำโพธิ์ และตัวแทนผู้ประกอบการร้านค้าและร้านอาหาร

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ระยะที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการพรรณนาความตามเนื้อหา (Content Analysis)

3.2 ระยะที่ 2 ผู้วิจัยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พรรณนารายละเอียด ดีความหาความหมาย และอธิบายความ โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analysis Induction)

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย “เรื่องแนวทางการบริหารจัดการศักยภาพแนวทางการบริหารจัดการศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร” ครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร มีสภาพการบริหารจัดการ 14 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา และมีการให้บริการสาธารณูปโภคอย่างเหมาะสมเพียงพอ เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณ์ โคตรสมบัติ พบว่า ควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ควรมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยไว้บริการนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น (กฤษณ์ โคตรสมบัติ, 2553)

1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว กล่าวถึง สภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ร้านอาหาร ห้องน้ำ และที่จอดรถ ถูกสุขลักษณะและมีมาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผดุงเกียรติ โปร่งจิตต์ พบว่า ควรพัฒนาองค์กรให้พร้อมรองรับการท่องเที่ยวในอนาคต ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการที่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (ผดุงเกียรติ โปร่งจิตต์, 2551)

1.3 ด้านการรวมกลุ่มของประชาชน หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวถึง สภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ประสิทธิภาพการรวมกลุ่มของชุมชนในการบริหารจัดการหาดสวนหิน สอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (Cohen, John M. & T. Uphoff, 1977) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสให้แก่สมาชิกของชุมชนท้องถิ่นอย่างเท่าเทียมกัน ในการร่วมรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และเจ้าหน้าที่รัฐต้องฟังความคิดเห็น เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีบทบาททำกับดูแลการท่องเที่ยวมากขึ้น

1.4 ด้านคมนาคมท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ แนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหากรณีเกิดเหตุฉุกเฉินหรือเส้นทางชำรุด สอดคล้องกับแนวคิดของ เทิดชาย ช่วยบำรุง ที่กล่าวว่า การคมนาคมขนส่งในปัจจุบันได้ถูกพัฒนาให้สามารถตอบสนองต่อการเดินทางท่องเที่ยวได้หลายรูปแบบ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

1.5 ด้านเข้าถึงบริการ หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ เข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขได้อย่างรวดเร็วและเพียงพอ สอดคล้องกับแนวคิดของเทิดชาย ช่วยกรุง ที่กล่าวว่า ควรมีระบบเตือนภัย มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวภายในแหล่งท่องเที่ยว (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

1.6 ด้านการประชาสัมพันธ์ หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ มีหน่วยงานหรือกลุ่มชุมชน เข้ามาดำเนินการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพร ทาวิกุล พบว่า การประชาสัมพันธ์ ควรเกิดความร่วมมือทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน (ปิยพร ทาวิกุล, 2544)

1.7 ด้านความรับผิดชอบต่อ หน่วยงานภาครัฐและชุมชน กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การดำเนินกิจกรรมในการสร้างจิตสำนึกให้เกิดความรับผิดชอบต่อ เช่น กิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ กิจกรรมการลดการทิ้งขยะ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของเทิดชาย ช่วยกรุง กล่าวว่า ศักยภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน คือร่วมกันวางแผนปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว สร้างจิตสำนึกร่วมกัน รักษาแหล่งท่องเที่ยว สนับสนุนการจัดการการท่องเที่ยว (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

1.8 ด้านบริบทพื้นที่ วิถีชีวิต หน่วยงานภาครัฐและชุมชน กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ มีกิจกรรมการแสดงการถ่ายทอดบริบท วิถีชีวิต ของคนในพื้นที่ สอดคล้องกับแนวคิดของพจนารถ กริ่งไกร ที่กล่าวว่า ควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น การจัดกิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่น การแสดงการเล่นพื้นเมือง ส่วนนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ พื้นที่ที่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว เช่น ที่พัก (พจนารถ กริ่งไกร, 2545) สอดคล้องกับแนวคิดของเทิดชาย ช่วยบำรุง ที่กล่าวว่า ที่พักเป็นสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เข้าพัก พร้อมบริการอาหารและเครื่องดื่ม เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า ทั้งระบบมาตรฐานการบริการที่สูงขึ้นและการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

1.9 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่สำคัญมากที่สุด คือ กิจกรรมส่งเสริมการสร้างจิตสำนึกให้นักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่ รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยพร ทาวิกุล ที่กล่าวว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน โดยเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาบรรยาย หรือส่งตัวแทนไปอบรมเพื่อกลับมาให้ความรู้แก่ชาวบ้านอีก (ปิยพร ทาวิกุล, 2544)

1.10 ด้านความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ สอดคล้องกับแนวคิดของเทิดชาย ช่วยกรุง ที่กล่าวว่า การสร้างความโดดเด่นให้แหล่งท่องเที่ยว ควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้รู้ถึงคุณค่าของทรัพยากร และควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ให้เข้ากับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเป็นอัตลักษณ์ (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

1.11 ด้านสิ่งแวดล้อม หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การรกร้างหรือทำลายสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ บริเวณแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร คำภีระ พบว่า ให้มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าและทรัพยากรธรรมชาติ ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่เสื่อมโทรมให้มีความน่าสนใจและเหมาะสมแก่การเป็นแหล่งท่องเที่ยว (สุภาพร คำภีระ, 2554)

1.12 ด้านการวางแผน หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดการเตรียมความพร้อม กำหนดแนวทางการจัดการหาดสวนหิน สอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรรัตน์ หารไชย (พัชรรัตน์ หารไชย, 2552) ที่กล่าวว่า ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและการติดตามประเมินผลมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานท้องถิ่นอาจจะเข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม

1.13 ด้านการดึงดูดนักท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ สอดคล้องกับแนวคิดของเทิดชาย ช่วยบำรุง ที่กล่าวว่า กิจกรรมด้านการท่องเที่ยว ถูกสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ได้แก่ กิจกรรมการแสดงต่าง ๆ เช่น การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย ส่วนนักท่องเที่ยวกล่าวถึง สภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ประวัติศาสตร์ของแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2552)

1.14 ด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์ หน่วยงานภาครัฐและชุมชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และนักท่องเที่ยว กล่าวถึงสภาพการบริหารจัดการที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ ความหลากหลายของสินค้าและผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับพื้นที่ สดสะอาด ถูกสุขลักษณะของสินค้าและผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับแนวคิดของสมชาย สนั่นเมือง กล่าวว่า จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการจัดวางสินค้า เพราะการตลาดเป็นส่วนสำคัญในการชักจูงให้ผู้ซื้อ มาซื้อสินค้า ดังนั้น ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนว่า สินค้าทางการท่องเที่ยวคืออะไร และควรเลือกกลุ่มผู้ซื้ออย่างไร (สมชาย สนั่นเมือง, 2540)

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร สรุปลงภาพรวมจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ

2.1 ด้านสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า หน่วยงานภาครัฐควรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ในเรื่องของการจัดทำงบประมาณเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคและอื่น ๆ

2.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานเทศบาลตำบลปลาไหล นำปัญหาความต้องการของชาวบ้านดงคำโพธิ์ เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน ไปบรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น และช่วยประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

2.3 ด้านการรวมกลุ่มของประชาชน จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า การบริหารจัดการโดยชุมชนรวมกลุ่มกัน แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นมา เพื่อบริหารจัดการตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ

2.4 ด้านคมนาคมท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานเทศบาลตำบลปลาไหล นำปัญหาความต้องการของชาวบ้านเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน ไปบรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยสำนักงานเทศบาลทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงชุมชน ในการจัดทำงบประมาณ และช่วยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอรับการสนับสนุน

2.5 ด้านเข้าถึงบริการ จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า อำเภวาริชภูมิร่วมกับชุมชน ควรดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทั้งทางบกและทางน้ำ โดยจัดเวรยามให้เจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัย และขอความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ จัดอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนในพื้นที่เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัย

2.6. ด้านการประชาสัมพันธ์ จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานเทศบาลตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสกลนคร หน่วยงานต่าง ๆ และเยาวชนในชุมชน ช่วยกันประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านทางวิทยุและโลกออนไลน์

2.7 ด้านความรับผิดชอบ จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการฯ และบริหารจัดการร่วมกันทุกขั้นตอน มีการแบ่งหน้าที่ชัดเจน โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ

2.8 ด้านบริบทพื้นที่ วิถีชีวิต จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภวาริชภูมิ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด เพื่อสร้างลานวัฒนธรรมใช้จัดกิจกรรมการแสดง ได้แก่ การแสดงศิลปวัฒนธรรม บริบท วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เป็นต้น เพื่อให้เห็นถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมของคนในพื้นที่

2.9 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวาริชภูมิ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดสกลนคร เพื่อนำมาสร้างลานวัฒนธรรม ใช้จัดกิจกรรมการแสดง ได้แก่ การแสดงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น เพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในพื้นที่

2.10. ด้านความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอวาริชภูมิร่วมกับอำเภอวาริชภูมิ และชุมชน ปรับปรุงภูมิทัศน์และเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยว

2.11. ด้านสิ่งแวดล้อม จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานเทศบาลตำบลปลาไหล ร่วมกับสำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสกลนคร จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว กิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ ปลูกป่า เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.12. ด้านการวางแผน จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเทศบาลตำบลปลาไหล กล่าวถึงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำปัญหาความต้องการของชาวบ้านเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน ไปบรรจุลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น และนำโครงการมาเขียนขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.13. ด้านการดึงดูดนักท่องเที่ยว จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า สำนักงานพัฒนาชุมชนร่วมกับอำเภอวาริชภูมิ และชุมชนดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์หญ้า และเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวอยากมาเที่ยว

2.14. ด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์ จากการสัมภาษณ์มีความเห็นว่า คณะกรรมการฯ ออกกฎระเบียบร่วมกันและนำไปเผยแพร่ให้กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ได้ดำเนินการตามแนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนด โดยกฎระเบียบที่บังคับใช้ในกลุ่มผู้ประกอบการ ร้านค้า ร้านอาหาร

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสังเคราะห์ผลการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน สรุปได้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน อาทิ การสาธิตปลูกและโครงสร้างพื้นฐาน มีห้องน้ำที่สะอาดถูกสุขลักษณะอนามัย ประปาไฟฟ้าส่องสว่างเพียงพอต่อความต้องการ และการคมนาคมท่องเที่ยวมีป้ายบอกทางเข้ามายังสถานที่ท่องเที่ยวอย่างชัดเจน การเดินทางสะดวก มีไฟฟ้าส่องสว่างตลอดเส้นทาง โดยได้นำวิถีชีวิตประเพณีวัฒนธรรมอันเป็นอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ ในความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่มีความโดดเด่นในพื้นที่ บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร มาจัดกิจกรรมแสดงการถ่ายทอดวิถีชีวิต

วัฒนธรรม ประเพณี เช่น การละเล่นพื้นบ้าน การแสดงศิลปวัฒนธรรม ฟ้อนรำ เป็นต้น เพื่อเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ และนำเสนอให้แก่นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไปได้รับรู้และเดินทางไปสัมผัสประสบการณ์ท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมในชุมชน แต่งตั้งคณะกรรมการฯ ขึ้นมาเพื่อบริหารจัดการร่วมกันทั้งร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน และเป็นตัวแทนในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีหน่วยงานราชการ คอยเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินการให้คำแนะนำช่วยเหลือ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหินสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืนในชุมชน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ของรัฐบาล ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการ คือ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1.1 หน่วยงานรัฐในพื้นที่และชุมชน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ตามปัจจัยทั้ง 14 ด้าน ได้ ดังนี้

1.1.1 ด้านสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน ให้หน่วยงานภาครัฐเป็นพี่เลี้ยงให้คำปรึกษาแก่ชุมชน ในเรื่องของการจัดทำงบประมาณเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค ช่วยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

1.1.2 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ให้หน่วยงานภาครัฐนำเรื่องปัญหาความต้องการของชาวบ้านเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ไปบรรจุลงในแผนพัฒนา และช่วยประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 ด้านการรวมกลุ่มของประชาชน ชุมชนรวมกลุ่มกันและแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาบริหารจัดการ และเป็นตัวแทนในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนตั้งแต่ ร่วมกันคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมติดตามประเมินผลและร่วมรับผลประโยชน์ โดยมีหน่วยงานภาครัฐคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือในส่วนที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้

1.1.4 ด้านคมนาคมท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐนำปัญหาความต้องการของชาวบ้านเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวด้านคมนาคม ไปบรรจุลงในแผนพัฒนาและช่วยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อ

ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และจัดเตรียมเจ้าหน้าที่และหน่วยบริการฉุกเฉินมาเตรียมความพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยวกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมง

1.1.5. ด้านเข้าถึงบริการ ให้หน่วยงานภาครัฐร่วมกับชุมชนเข้ามาดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยจัดเวรยามให้เจ้าหน้าที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวตลอด 24 ชั่วโมง

1.1.6 ด้านการประชาสัมพันธ์ ให้หน่วยงานต่าง ๆ และเยาวชนในชุมชน ช่วยกันดำเนินการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวผ่านทางวิทยุและโลกออนไลน์เพื่อให้คนรู้จักมากขึ้น

1.1.7 ด้านความรับผิดชอบ ชุมชนแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารขึ้นมา แบ่งหน้าที่อย่างชัดเจนว่า ใครรับผิดชอบด้านไหน อย่างไรบ้าง โดยมีหน่วยงานราชการคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในส่วนที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการเองได้

1.1.8 ด้านบริบทพื้นที่ วิถีชีวิต จัดกิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และการถ่ายทอดบริบทวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของคนในพื้นที่ และได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

1.1.9 ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี จัดกิจกรรมการแสดงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และการถ่ายทอดบริบทวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ เพื่อให้นักท่องเที่ยวทราบถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของคนในพื้นที่ และได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

1.1.10 ด้านความโดดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยว และนำผลผลิตที่ได้จากการประกอบอาชีพของชาวบ้าน มาแปรรูปสร้างจุดเด่นให้กับสินค้าและแหล่งท่องเที่ยว

1.1.11 ด้านสิ่งแวดล้อม จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยวให้ทราบถึงผลเสียและรู้ถึงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว และจัดกิจกรรมปลูกป่า รณรงค์การทิ้งขยะให้ถูกที่ เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเกิดความสะอาด สวยงาม น่าเที่ยวชมมากยิ่งขึ้น

1.1.12 ด้านการวางแผน หน่วยงานภาครัฐกับชุมชน ร่วมกันวางแผนกำหนดแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

1.1.13 ด้านการดึงดูดนักท่องเที่ยว จัดกิจกรรมที่แสดงถึงความเป็นอัตลักษณ์ของหมู่บ้าน ปรับปรุงภูมิทัศน์ และเพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเที่ยวมากขึ้น

1.1.14 ด้านสินค้าและผลิตภัณฑ์ ชุมชนร่วมกันออกกฎระเบียบในการควบคุมราคาสินค้า ตรวจประเมินความสะอาดของสินค้าและอาหาร ตลอดจนความปลอดภัยของบริการต่าง ๆ และนำไปเผยแพร่ให้กลุ่มผู้ประกอบการร้านค้า ร้านอาหาร ได้ดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด

1.2 หน่วยงานรัฐในพื้นที่และชุมชน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหิน บ้านดงคำโพธิ์ ตำบลปลาไหล อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

1.3 หน่วยงานรัฐในพื้นที่และชุมชน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหาดสวนหินได้

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่น

2.2 ควรศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีต่อชุมชน ทางด้านสภาพแวดล้อม และด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว. (2561). แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (5) ประเด็น การท่องเที่ยว (พ.ศ. 2561 - 2580). เรียกใช้เมื่อ 7 พฤษภาคม 2562 จาก <https://1url.ws/c3LZC>.
- กฤษณ์ โคตรสมบัติ. (2553). การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวในเขตสามพันโบก อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2552). บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืน บนฐานแนวความคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- ปิยพร ทาวิกุล. (2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา บ้านไหล่หิน ตำบลไหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ผดุงเกียรติ โปร่งจิตต์. (2551). การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในหน่วยทหารกรณีค่ายเปรมติณสูลานนท์ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. รวมบทความวารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ ปี พ.ศ. 2549. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย.
- พจนารถ กริ่งไกร. (2545). การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม กรณีศึกษา ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- พัชรรัตน์ หารไชย. (2552). การประเมินศักยภาพด้านการท่องเที่ยวจังหวัดศรีสะเกษเพื่อกำหนด
แนวนโยบายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนระดับจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ.
มหาวิทยาลัยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัฐทิติยา หิรัญยาค. (2544). แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพหมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการ
ท่องเที่ยว กรณีศึกษาบ้านหนองขาว อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี. ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมชาย สนั่นเมือง. (2540). ชุมชนท้องถิ่นกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว. *จุลสารการ
ท่องเที่ยว*, 17(1), 19.
- สำนักงานจังหวัดสกลนคร. (2561). *แผนพัฒนาจังหวัดสกลนคร 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)*. สกลนคร
: กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด.
- สุภาพร คำภีระ. (2554). การศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและประวัติศาสตร์
หมู่บ้านสันติสุข ขององค์การบริหารส่วนตำบลขุนควร อำเภอปง จังหวัดพะเยา พุทธศักราช
2551. *สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Cohen, John M. & T. Uphoff. (1977). *Rural Participation : Concepts and Measures for
Project Design*. New York : McGraw-Hall.